

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1366/2021
23.12.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Радмиле Драгичевић Дичић, Светлане Томић Јокић, Дубравке Дамјановић и Мирољуба Томића, чланова већа, са саветником Сањом Живановић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ, одлучујући о захтеву за заштиту законитости бранилаца окривљеног, адвоката Вићентија Даријевића, адвоката Марине Миленковић и адвоката Жељане Станић, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Зрењанину К 225/21 од 28.04.2021. године и Вишег суда у Зрењанину Кж1 138/21 од 28.09.2021. године, у седници већа одржаној дана 23.12.2021. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, адвоката Вићентија Даријевића, адвоката Марине Миленковић и адвоката Жељане Станић, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Зрењанину К 225/21 од 28.04.2021. године и Вишег суда у Зрењанину Кж1 138/21 од 28.09.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зрењанину К 225/21 од 28.04.2021. године окривљени АА оглашен је кривим због кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ за које му је суд утврдио казну затвора у трајању од десет месеци, па је, након што је опозвао условну осуду, узео као утврђену казну затвора у трајању од осам месеци која је окривљеном изречена пресудом Основног суда у Зрењанину К 493/19 од 02.06.2020. године због кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ, и осудио окривљеног на јединствену казну затвора у трајању од једне године и пет месеци у коју ће му се уранчунати време које је провео у притвору од 06.03.2021. године па надаље. Окривљеном је, на основу члана 89а. КЗ, изречена мера безбедности забрана даљег узнемиравања оштећене ББ у трајању од једне године рачунајући од правноснажности пресуде с тим да се време проведено на издржавању казне не урачунава у време трајања наведене мере. Истом пресудом, окривљени је ослобођен од дужности плаћања трошкова кривичног поступка па исти падају на терет буџетских средстава суда.

Пресудом Вишег суда у Зрењанину Кж1 138/21 од 28.09.2021. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног, а пресуда Основног суда у Зрењанину К 255/21 од 28.04.2021. године, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости благовремено су поднели браниоци окривљеног АА, адвокат Вићентије Даријевић, адвокат Марина Миленковић и адвокат Жељана Станић, у смислу члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев за заштиту законитости, укине у целини побијане пресуде и предмет врати на поновно одлучивање првостепеном суду или преиначи пресуду другостепеног суда тако што ће усвојити жалбу браниоца и окривљеног ослободити од оптужбе.

Врховни касациони суд је примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног доставио Републичком јавном тужиоцу, у складу са чланом 488. став 1. КЗ и у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и бранилаца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет те је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Браниоци окривљеног у поднетом захтеву наводе повреду кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП истичући да је суд одлуком о кривичној санкцији и то изрицањем окривљеном мере безбедности забрана приближавања и комуникације са оштећеном повредио одредбу члана 80. став 6. КЗ, с обзиром на то да у конкретном случају нису испуњени услови прописани овом одредбом за изрицање окривљеном наведене мере безбедности. Према наводима захтева, одредбом члана 80. став 6. КЗ прописано је да суд меру безбедности забрана приближавања и комуникације са оштећеном може изрећи ако је окривљеном изречена новчана казна, рад у јавном интересу, одузимање возачке дозволе, условна осуда и судска опомена, па како је у конкретном случају окривљеном изречена казна затвора, то му, по ставу бранилаца, наведена мера безбедности није могла бити изречена.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног се, по оцени Врховног касационог суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Чланом 80. став 6. Кривичног законика („Службени гласник РС“, број 72/2009) прописано је да се мера забране приближавања и комуникације са оштећеним може изрећи ако је учиниоцу изречена новчана казна, рад у јавном интересу, одузимање возачке дозволе, условна осуда и судска опомена.

Чланом 89а. став 1. Кривичног законика („Службени гласник РС“, број 121/2012) прописано је да суд може учиниоцу кривичног дела забранити приближавање оштећеном на одређеној удаљености, забранити приступ у простор око места становања или места рада оштећеног и забранити даље узнемиравање оштећеног, односно даљу комуникацију са оштећеним, ако се оправдано може сматрати да би даље вршење таквих радњи учиниоца кривичног дела било опасно по оштећеног. Ставом 2. наведеног члана прописано је да суд одређује трајање мере из става 1. овог

члана које не може бити краће од шест месеци нити дуже од три године, рачунајући од дана правноснажности одлуке, с тим да се време проведено у затвору, односно у здравственој установи у којој је извршена мера безбедности не урачунава у време трајања ове мере.

Врховни касациони суд налази да је окривљеном АА мера безбедности забрана приближавања и комуникације са оштећеном правилно изречена у смислу члана 89а. КЗ, а која одредба, по принципу специјалитета, на ближи начин регулише ово питање у односу на одредбу члана 80. став 6. КЗ која је општег карактера.

Према цитираним законским одредбама, мера безбедности забрана приближавања и комуникације са оштећеним усвојена је Законом о изменама и допунама Кривичног законика из 2009. године, у циљу заштите оштећених лица. Услов за њено изрицање је да се оправдано може сматрати да би даље вршење таквих радњи од стране учиниоца кривичног дела било опасно по оштећеног, односно да постоји вероватноћа да ће учинилац кривичног дела контакт са оштећеним злоупотребити ради поновног вршења кривичног дела.

Изменама и допунама Кривичног законика из 2012. године и то чланом 89а. став 2. КЗ предвиђено је да наведена мера безбедности не може бити краћа од шест месеци нити дужа од три године и да се време проведено у затвору не урачунава у време трајања ове мере, а што по оцени Врховног касационог суда јасно указује да је ову меру могуће изрећи и уз осуду на казну затвора иако то није изричито наведено у члану 80. став 6. КЗ, нарочито када се има у виду да је циљ наведене мере заштита оштећених лица.

Сходно наведеном, Врховни касациони суд налази да је окривљеном АА мера безбедности забрана приближавања и комуникације са оштећеном изречена у складу са одредбом члана 89а. КЗ, из ког разлога су супротни наводи захтева бранилаца окривљеног оцењени као неосновани.

Указујући на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП браниоци у захтеву наводе да је приликом опозивања условне осуде која је окривљеном изречена пресудом Основног суда у Зрењанину К 493/19 од 2.6.2020. године, суд повредио одредбу члана 67. став 2. КЗ јер није ценио да се према окривљеном и даље примењује мера безбедности обавезног лечења алкохоличара на слободи која му је уз условну осуду изречена наведеном пресудом.

Одредбом члана 67. став 2. КЗ прописано је, између осталог, ако осуђени у време проверавања учини једно или више кривичних дела за која је изречена казна затвора мања од две године или новчана казна, суд ће, пошто оцени све околности које се односе на учињена кривична дела и учиниоца, а посебно сродност учињених кривичних дела, њихов значај и побуде из којих су учињена, одлучити да ли ће опозвати условну осуду.

У конкретном случају првостепени суд је окривљеном АА због кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ утврдио казну затвора у трајању од десет месеци, након чега је применом цитиране законске одредбе опозвао условну осуду која је због истог кривичног дела окривљеном изречена пресудом Основног суда у Зрењанину К 493/19 од 2.6.2020. године и узео му као утврђену казну затвора у трајању

од осам месеци и применом одредаба о стицају, изрекао јединствену казну затвора у трајању од једне године и пет месеци. Одлучујући о опозову условне осуде првостепени суд је ценио да кривично дело насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ извршено у оквиру времена проверавања одређеног пресудом Основног суда у Зрењанину К 493/19 од 2.6.2020. године, чињеницу да је наведеном пресудом окривљени осуђен због истог кривичног дела из члана 194. став 1. КЗ и да је оба пута иста кривична дела извршио према истој оштећеној, закључујући да условна осуда која је изречена наведеном пресудом није постигла своју сврху.

По налажењу Врховног касационог суда првостепени суд није повредио одредбу члана 67. став 2. КЗ опозивањем условне осуде окривљеном АА, која му је изречена пресудом Основног суда у Зрењанину К 493/19 од 2.6.2020. године. Ово из разлога јер је наведена условна осуда опозвана у свему у складу са одредбом члана 67. став 2. КЗ, којом је јасно прописано да ће суд одлучити о опозиву условне осуде пошто оцени околности које се односе на учињена кривична дела и учиниоца, а које је првостепени суд у конкретном случају ценио.

Приликом одлучивања о опозиву условне осуде због кривичног дела учињеног у време проверавања, сходно цитираној одредби члана 67. став 2. КЗ, суд не цени околности спровођења кривичних санкција већ искључиво околности које се односе на учињена кривична дела и учиниоца након чега, према слободном судијском уверењу, одлучује да ли ће опозвати условну осуду. Према томе, спровођење мере безбедности обавезног лечења алкохоличара, као кривичне санкције која је окривљеном изречена пресудом Основног суда у Зрењанину К 493/19 од 2.6.2020. године, супротно наводима захтева, није околност коју је првостепени суд био дужан да цени приликом одлучивања о опозивању условне осуде која је окривљеном изречена истом пресудом.

Врховни касациони суд налази да је првостепени суд приликом одлучивања о опозиву условне осуде поступао у свему са овлашћењима која има по закону, па није учинио повреду кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП на коју се указује у захтеву за заштиту законитости бранилаца окривљеног, а ову повреду закона није учинио ни другостепени суд када је одбио жалбу браниоца окривљеног као неосновану и у делу који се односи на одлуку о казни.

Браниоци окривљеног у захтеву означавају и повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП. Према наводима захтева, у изреци побијане пресуде умишљај је нејасно и контрадикторно описан па је нејасно да ли је кривично дело насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ окривљени извршио у стању урачунљивости или битно смањене урачунљивости. Осим тога, браниоци истичу да у изреци пресуде није наведено да је окривљени зависан од употребе алкохола, која околност је, према њиховом мишљењу, битан елемент наведеног кривичног дела па је стога навођење ове околности у изреци пресуде нужно.

На описан начин, иако браниоци у захтеву формално означавају повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, која у смислу одредбе члана 485 став 4. ЗКП, представља законом дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости, у суштини указују да је изрека побијане пресуде неразумљива односно на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП. Међутим, битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП не представља разлог због кога је окривљеном дозвољено подношење овог

ванредног правног лека преко браниоца, па се Врховни касациони суд у оцену ових навода није упуштао.

Из изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама није учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, на коју се неосновано указује захтевом за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став.1 ЗКП, одлучио као у изреци пресуде и захтев одбио као неоснован.

Записничар-саветник
Сања Живановић, с.р.

Председник већа-судија
Биљана Синановић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић